

Gyvybė

Darbą rengė - Grinkiškio Jono Poderio gimnazijos 1g klasės mokinės
Andrėja Čichunovaitė ir Sonata Čichunovaitė

Konsultavo - biologijos mokytoja metodininkė Silva Morkūnienė

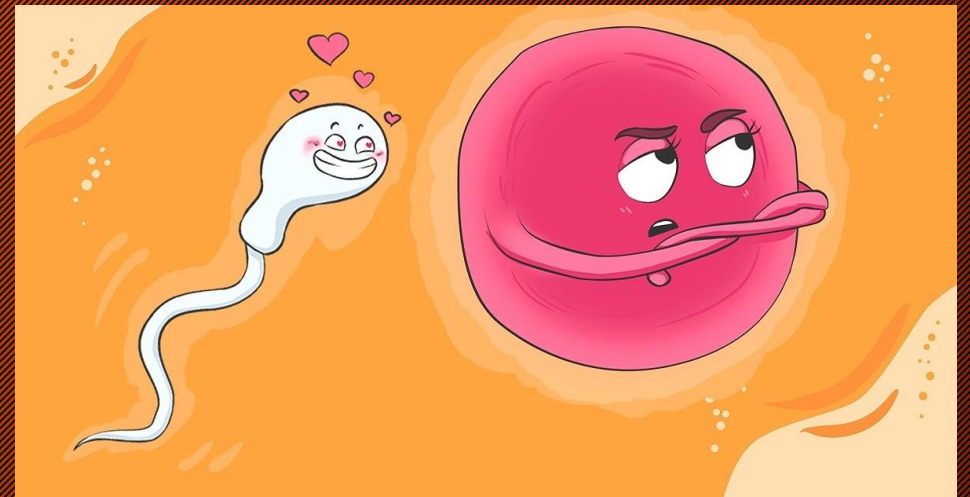
2021-03-31

Darbo tikslas

- Sudominti jaunimą ir visą mokyklos bendruomenę biologijos žiniomis apie gyvybę bei siekti kelti probleminius klausimus kartu ieškant atsakymų apie gyvybės stebuklą ir trapumą.
- Įsisavinti žinias apie gyvybę įvairiais mokymo(si) būdais: pvz. kūrybinio projekto pristatymas - paroda .

- Apvaisinimas - dviejų skirtingų tipų gametų susijungimas ir zigotos (naujo vienaląsčio organizmo arba daugialąsčio organizmo pirmosios ląstelės) susidarymas. Tai yra naujos gyvybės pradžia, apvaisinimo metu daugelyje rūšių yra nulemiama būsimo individo lytis.

- Apvaisinime dalyvauja dviejų tipų lytinės ląstelės: moteriška kiaušialąstė ir vyriškas spermatozoidas. Iš zigotos pradeda vystytis naujas organizmas. Gametų susitikimą aktyvuoja cheminės medžiagos, kurias išskiria moteriškų lytinių takų ląstelės ar pačios kiaušialąstės ar kiaušinėliai.

- Kas pirmosiomis nėštumo savaitėmis vyksta moters organizme?
1-3 nėštumo savaitės - naujo ciklo pradžia. Šiuo laikotarpiu apvaisintas kiaušinėlis keliauja kiaušintakio link, o šeštą - septintą dieną po apvaisinimo, embrionas pradeda įsitvirtinti gimdos sienelėse. 4-tąją savaitę embrioną su motina tebesieja tiesioginė kraujotaka, tačiau ima formuotis placenta, kuri taip pat įsitvirtina gimdos sienelėje, prie placentos centro susiformuoja (įsitvirtina) virkštelė.

MTI 1.000
GA 21w4d 21.78
CRL 161.64mm
HC 142.00mm
DA 21w4d 21.78
CV 1.00000 17%
HCAC 1.12

- Laukiantis vyksta natūralūs pokyčiai - keičiasi būsimos mamos poreikiai, atsiranda iki šiol nepatirti pojūčiai. Svarbu į juos įsiklausyti, nes jūsų organizmas yra bene geriausias patarėjas. Būsima mama gali pastebėti tokius simptomus kaip galvos svaigimas ar oro trūkumas, kurie atsiranda pasikeitus širdies darbui ir spartėjant kraujotakai. Augant organams padidėja ir deguonies poreikis, todėl kvėpavimas tampa gilesnis, padažnėja.

- Praėjus apytiksliai 8 dienoms po ovuliacijos, taip pat, vietoj menstruacijų, gali atsirasti kraujingų išskyrių, kurias sukelia į gimdos audinį besitvirtinanti kiaušialąstė.
- Kartais moterys jau nėštumo pradžioje jaučia rytinį šleikštulį, tačiau dažniausiai pykinimas prasideda apie 6 nėštumo savaitę.

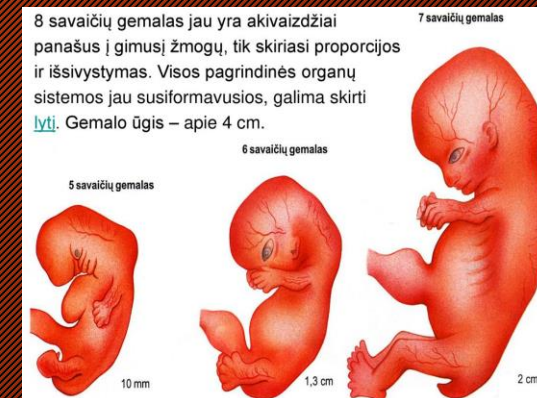
- Gali varginti virškinimo sutrikimai, padidėjęs rūgštingumas.
Paspartėja medžiagų apykaita, padidėja mineralinių medžiagų, baltymų, vitaminų poreikis.
Pamažu keičiasi krūtinės apimtis, jaučiamas patinimas.

- Žmonių nėštumas vidutiniškai trunka 9 mėnesius (40 savaičių arba 280 dienų, skaičiuojant nuo paskutinių mėnesinių pirmos dienos).

- Zigota, po apvaisinimo turinti genetinės informacijos iš tėvo ir motinos, ima dalintis. Iki 3 mėnesių, kol nėra susidariusi placenta, nauja gyvybė vadinama gemalu, o vėliau – vaisiumi. Patekęs į gimdą, gemalas prisitvirtina gimdos gleivinėje. Šioje vietoje išsivysto placenta. Per placentą ir virkštelės kraujagysles vaisiui nešamos reikalingos maisto medžiagos, deguonis, antikūnai ir pašalinami vaisiaus apykaitos produktai. Pro placentą į vaisių gali patekti ir virusai, vaistai, žalingos medžiagos.

- Pirmieji trys mėnesiai yra ypač svarbūs, kadangi bręsta gemalas ir formuojasi audiniai bei organai. Susidarius placentai, prasideda vaisiaus periodas, ir vaisius sparčiai auga. Apie 20 nėštumo savaitę motina dažniausiai pajunta vaisiaus judesius (pirmieji judesiai kartais juntami jau nuo 15 savaitės). 22 savaičių vaisiaus susiformavę visi organai, jis sveria apie 500 g, ūgis - apie 25 cm. Jei šiuo laikotarpiu įvyksta priešlaikinis gimdymas, kartais specialiomis sąlygomis tokį naujagimį jau pavyksta išauginti.

- Paprastai naujagimiai gimsta 38-41 nėštumo savaitę (maždaug suėjus 9 mėnesiams arba 280 dienų). Jeigu gimsta anksčiau - tai vadinama priešlaikiniu gimdymu, jeigu vėliau - užsitęsusiu nėštumu. Gimdymo terminas paprastai apskaičiuojamas pagal paskutinių mėnesinių datą.

- Artėjančio gimdymo požymiai: 36-38 savaitę gimdos dugnas nusileidžia žemyn, likus kelioms dienoms iki gimdymo truputį sumažėja nėščiosios svoris. Gimda tampa labai jautri, net silpni dirgikliai gali sukelti jos susitraukimus. Prieš gimdymą gimdos kaklelis suminkštėja, sutrumpėja, truputį prasiveria, vaisius stipriau spaudžia dubens dugną, moteriai gali pasidaryti lengvesnis kvėpavimas. Gimdymo pradžia - pirmieji reguliarūs (ne rečiau kaip kas 10-15 min.) gimdos raumenų susitraukimai - sąrėmiai, kurie rodo gimdymo proceso pradžią. Gimdymas trunka apie 7-10 valandų. Jo eiga skirstoma į tris laikotarpius:

- Gimdos kaklelio atsivėrimas - trunka nuo reguliarių gimdos susitraukimų (sąrėmių) pradžios iki visiško gimdos kaklelio atsidarymo. Dažniausiai šio laikotarpio pabaigoje nubėga vaisiaus vandenys;
vaisiaus išstūmimas - trunka tol, kol vaisius užgimsta. Jo metu vaisius išstumiamas per gimdymo takus;
placentos atsiskyrimas - prasideda vaisiui užgimus, o baigiasi placentos išstūmimu. Šis laikotarpis pavojingas gimdyvei dėl galimo kraujavimo.

- Vaisiui gimus nukerpama virkštelė ir naujagimis pradeda „savarankišką“ gyvenimą. Vidutinis naujagimio ūgis yra apie 51-53 cm, svoris - 3,3-3,7 kg.

- Dauguma moterų (apie 90 proc.) gimdymo metu jaučia skausmus. Skausmas malšinamas vaistais, arba moterys konsultacijose mokomos, kaip skausmo išvengti ar jį sumažinti. Gimdymas, kurio metu kūdikis gimsta ne įprastai, tačiau operacijos metu prapjaunant motinos pilvo ertmę, vadinama cezario pjūviu. Prieš pat gimdymą būtina laikytis kūno higienos.

- Kūdikių, gimę anksčiau ar vėliau nei įprastas terminas, būna kiek mažiau gyvybingi.

- Radviliškio r. Grinkiškio Jono Poderio gimnazijoje Sonatos ir Andrėjus (t.y.mūsų) iniciatyva buvo surengta paroda ir kūrybinio darbo „Gyvybė“ pristatymas.

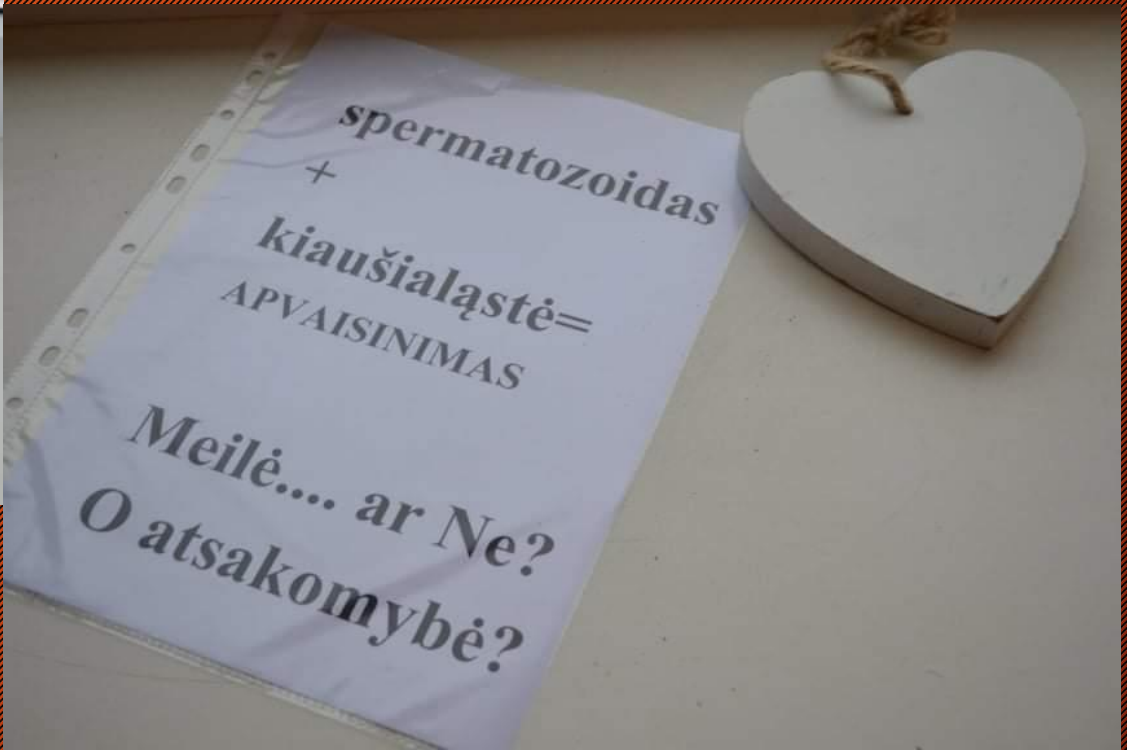
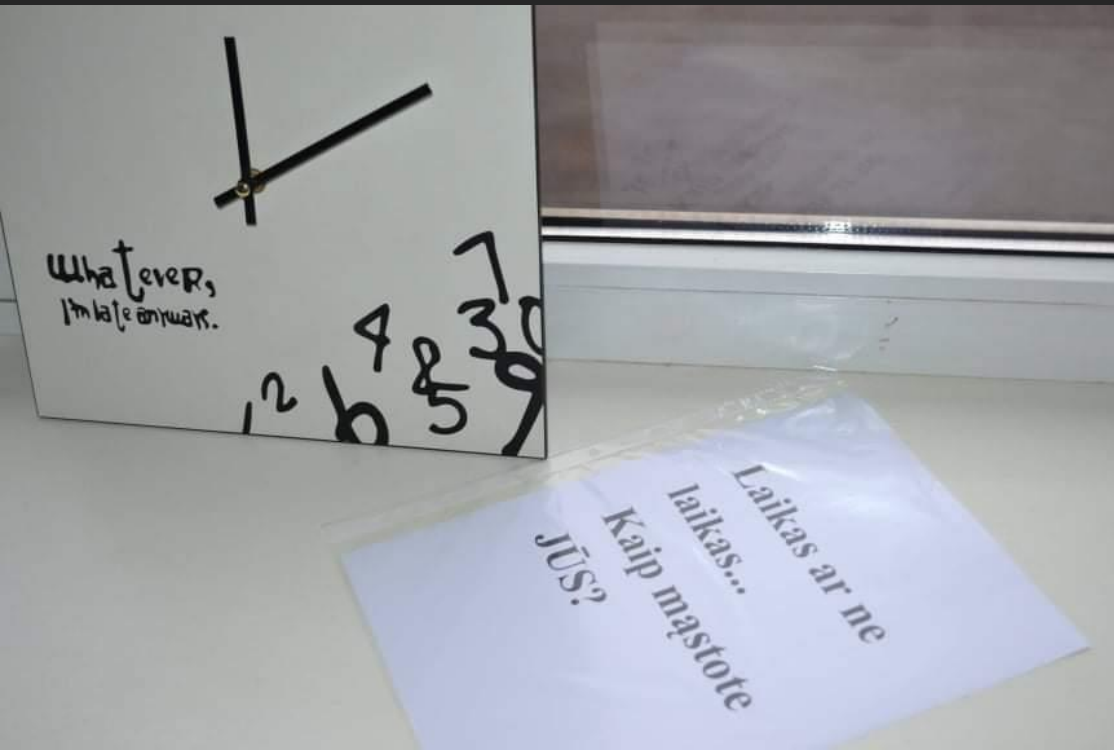

spermatozoidas

+
kiaušialąstė=
APVAISINIMAS

Meilė.... ar Ne?
O atsakomybė?

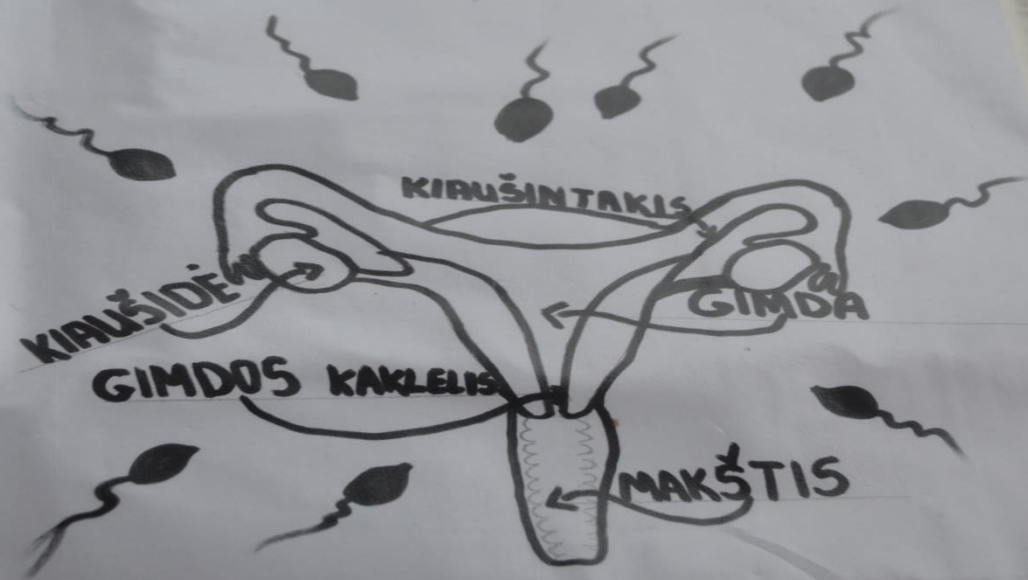

APVAININIMAS

Apvaisinimas - divieju skirtingu tipu gamtu susijimo ir zigotos susidarymas. Tai yra naujas gyvies pradžia. Tai natūralus mirtis life.

Apvaisinimu dalyvauja divieju tipu lytinės ląstelės: moteriška kiaušialąstė ir vyriškas spermatozoidas. Iš zigotos pradeda vystytis naujas organizmas.

Meistumas trunka - 2 mėnuis - 40 metų arba 200 dienų

Meistamo metu yra daug progų. Spermatozoidai gali įstrigti, nuftik gimdą, kas tikrai pavojinga. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti.

30-ąją mėnuo savaite moteris pajunta judesius! 2-ąją savaitę vaikai jau yra uniformoje visi organai.

Prisidėjus mums yra labai svarbi žmogaus vysta ir jo vystymasis. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti. Tai taisyklė, kurią reikia žinoti.

A blue, cloud-shaped felt object is positioned to the left of a white paper. The paper has text written on it in a serif font. The text is arranged in three lines, slanted upwards from left to right. The first line is 'GYVĖBĖS', the second line is 'Pradžia', and the third line is 'VANDENYJE..'. The paper is placed on a light-colored surface, possibly a table. The background of the entire image is a dark orange color with a fine, repeating pattern.

GYVĖBĖS
Pradžia
VANDENYJE..

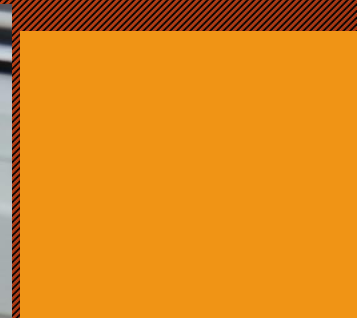
Ig mokinės Andrėjos Čichunovaitės kūrybinis darbas iš plastilino...

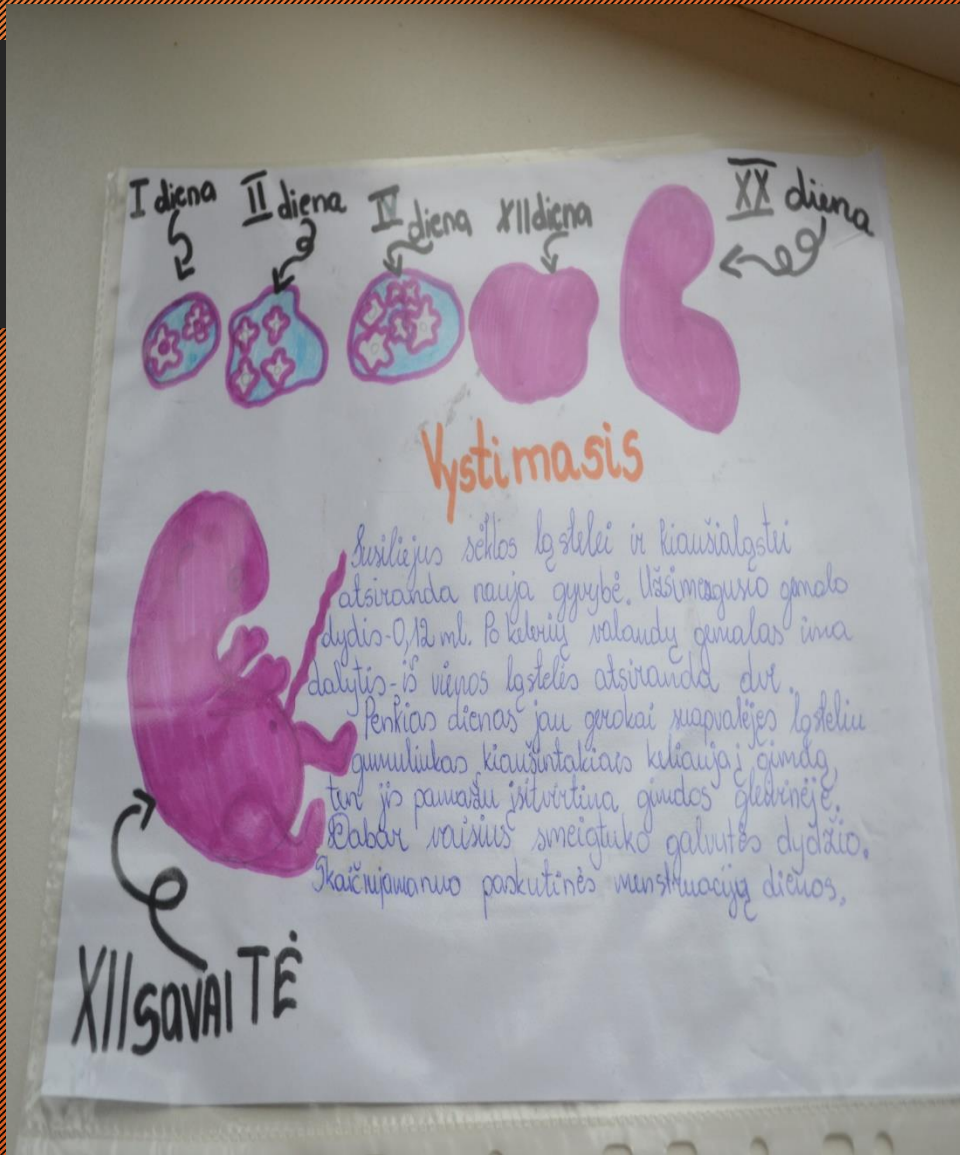

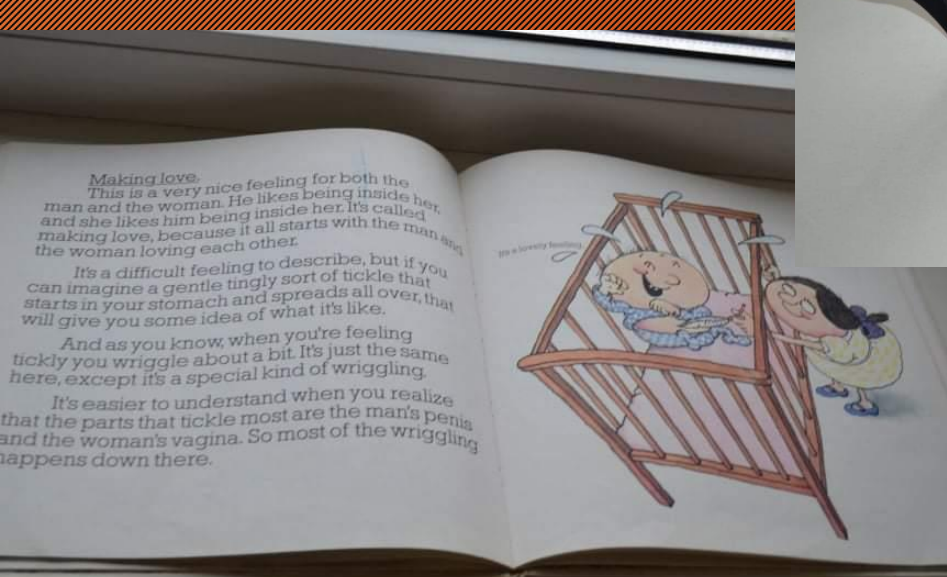

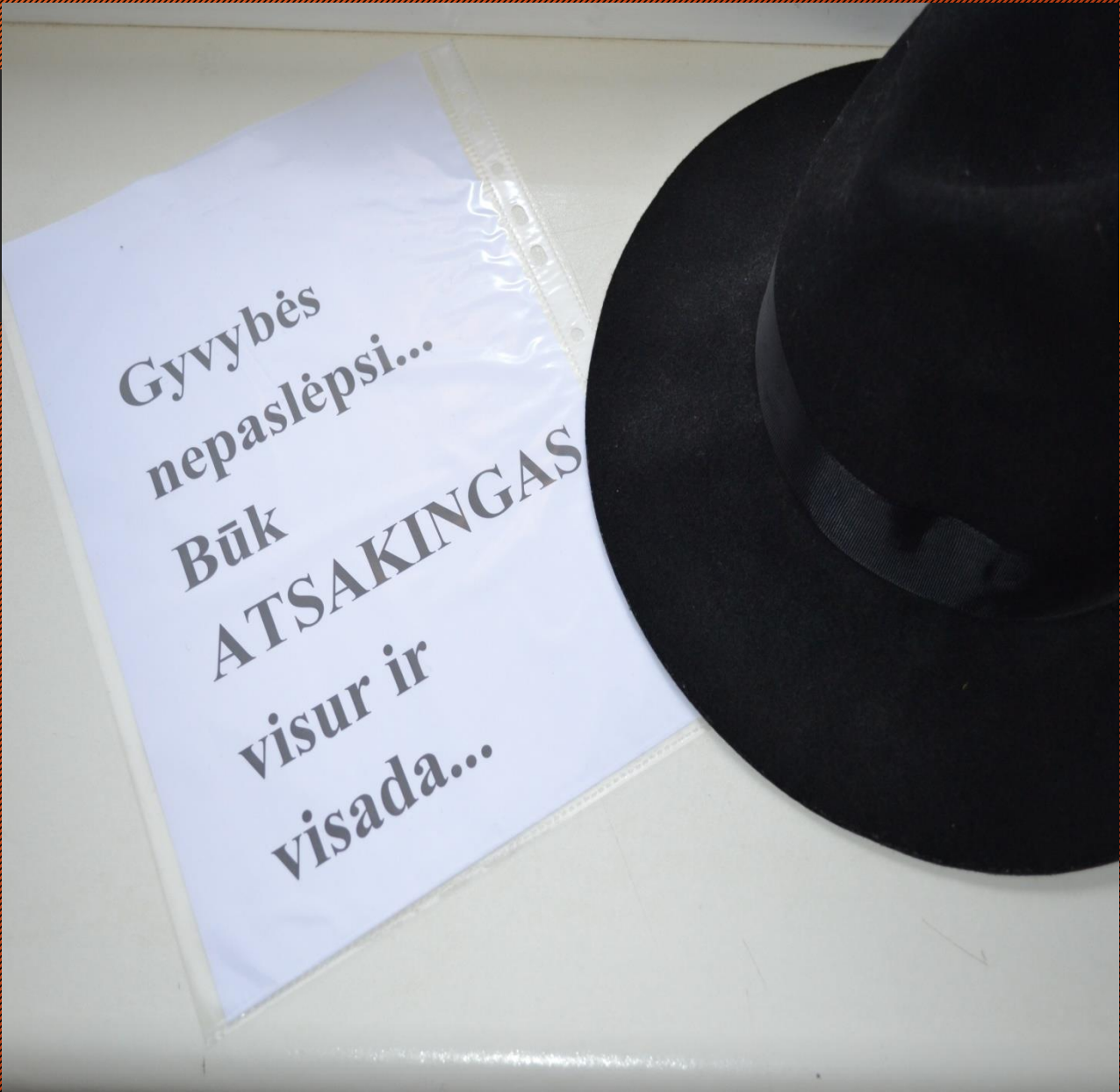

**Paroda –
instaliacija
„GYVYBĖ“**

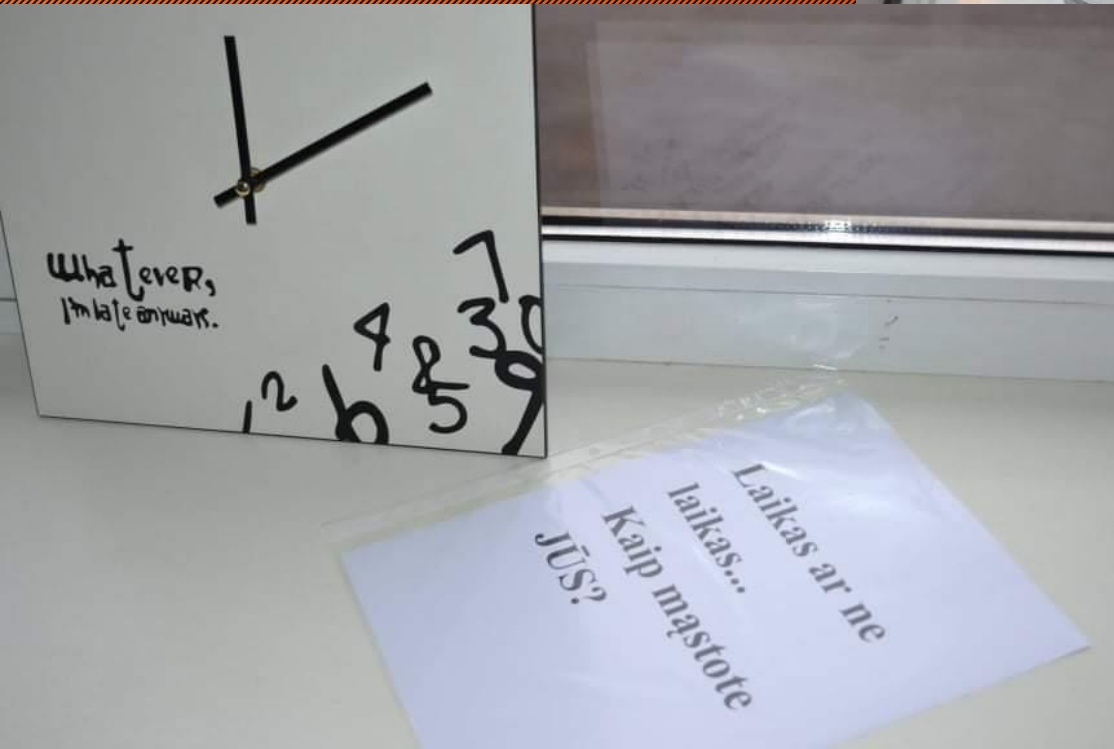
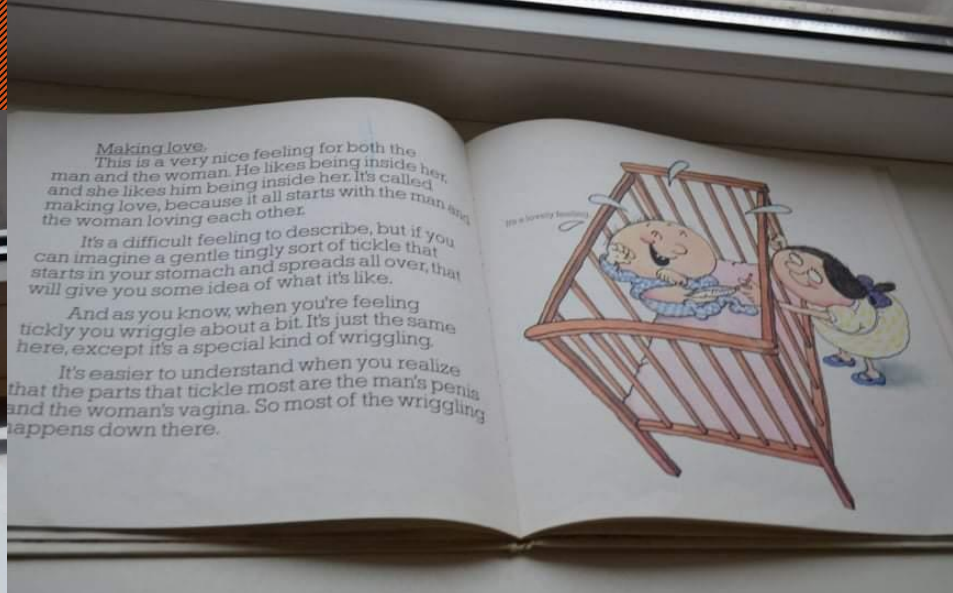
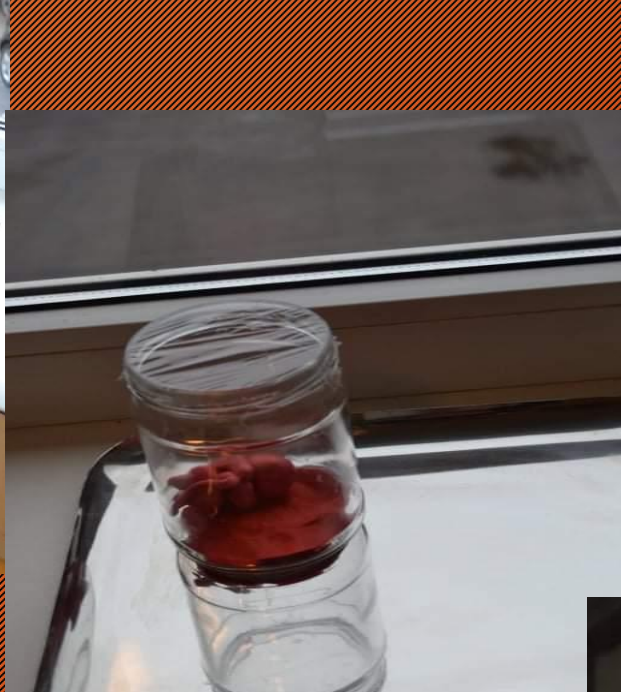
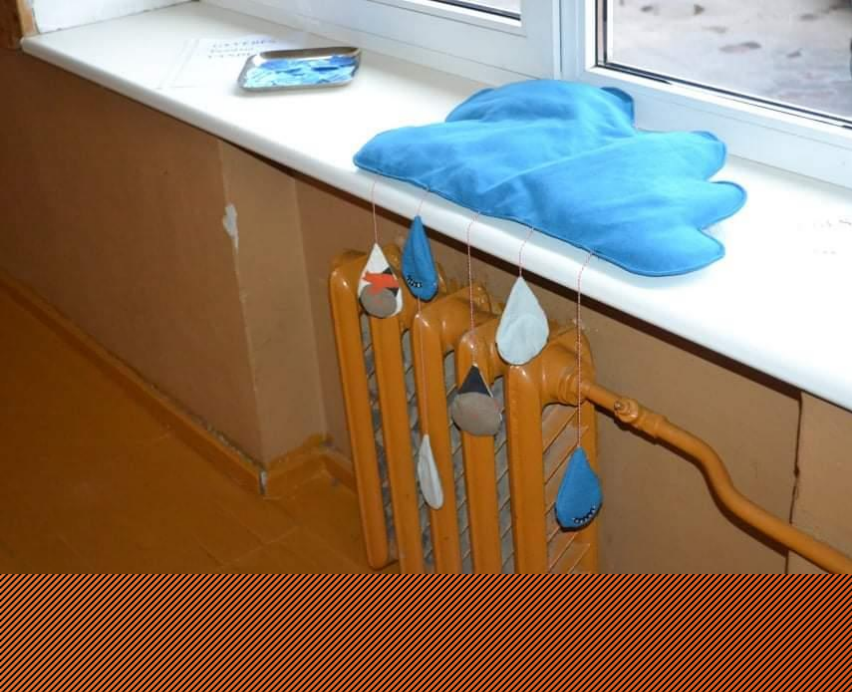
*1g klasės iniciatyva
kartu su biologijos
mokytoja **Silva***

**Ačiū 1g klasės
entuziastėms:
Andrėjai,
Sonatai ir
Skaistei...**

išvados

- Mums buvo įdomu ir prasminga mokytis biologijos temą "Gyvybė" kitaip: kuriant projektinį - kūrybinį darbą bei parodą, nes tai skatino(a), ne tik mus bet ir kitus mokinius susimąstyti apie gyvybės stebuklą ir jos trapumą.
- Planuojame ir kitais mokslo metais rengti kūrybinius - projektinius darbus tema "Gyvybė" bei surengti parodą įtraukiant ne tik gimnazistus, bet ir pradinių klasių mokinius.

Video medžiaga

Šaltiniai:

<https://lt.m.wikipedia.org/wiki/Apvaisinimas>

<https://lt.m.wikipedia.org/wiki/N%C4%97%C5%A1tumas>

<https://lt.m.wikipedia.org/wiki/Gimdymas>